

دولت و ملت جمهوری آذربایجان قدردان مواضع ایران هستند

روزنامه ایران در گفت و گو با بنیاد حسین‌اف سفیر جمهوری آذربایجان نوشت: دولت و ملت جمهوری آذربایجان قدردان مواضع ایران هستند. در مکالمه تلفنی رؤسای جمهوری و وزرای خارجه ایران و جمهوری آذربایجان، طرف جمهوری آذربایجان رسماً اعلام کرد که نقش کشورهای منطقه در صلح و میانجیگری باید پررنگ‌تر شود.

به گزارش آران نیوز: روزنامه ایران چهارشنبه ۳۰ مهر در گفت و گو با بنیاد حسین اف سفیر جمهوری آذربایجان در تهران نوشت: روز دوشنبه الهام علی اف رئیس جمهور آذربایجان و نیکول پاشینیان نخست وزیر ارمنستان در گفت و گو با خبرگزاری تاس از آمادگی خود برای مذاکره و فیصله دادن به مناقشه قره باغ گفتند. «بنیاد حسین اف» سفیر جمهوری آذربایجان در تهران در گفت و گو با روزنامه ایران تأکید دارد که دولت باکو واقعا این آمادگی را دارد اما خروج نیروهای ارمنستانی از سرزمین های آذربایجان را حق دولت و ملت خود می داند. او همچنین تأکید دارد که ادعای استفاده ارتش باکو از نیروهای تکفیری صحت ندارد چرا که اساسا استفاده از چنین نیروهایی با اعتقادات مردم کشورش منافات دارد. حسین اف با بیان این که گروه مینسک نتوانسته تاکنون نقش آفرینی مثبتی داشته باشد تأکید دارد که کشورهای منطقه ظرفیت بهتری برای میانجیگری دارند.

او همچنین مواضع جمهوری اسلامی ایران درباره مناقشه قره باغ را سازنده خواند و گفت که دولت و ملت جمهوری آذربایجان قدردان مواضع ایران هستند.

درباره اینکه چرا بین دو کشور جمهوری آذربایجان و ارمنستان جنگ در گرفته در روزهای اخیر بحث فراوان شده و الان به نظر می رسد همه در انتظار صلح هستند؛ آقای علی اف و آقای پاشینیان در گفت و گوهایی که با خبرگزاری تاس داشتند اعلام آمادگی کرده بودند که سر میز مذاکره بنشینند. می شود به برقراری صلح امیدوار بود؟

چنانکه اشاره کردید در این مدت درباره مناقشه ارمنستان و جمهوری آذربایجان خیلی گفته اند و نوشته اند. من خودم هم شاهد بودم که در مطبوعات ایران به این موضوع پرداخته اند. مناقشه ارمنستان و جمهوری آذربایجان چنانچه می دانید با تجزیه طلبی شروع و تبدیل به جنگ شده است. ما خواستار این هستیم که این مناقشه از طریق گفت و گو حل و فصل شود. اما متأسفانه طرف ارمنستان اراده ای برای اینکه موضوع از طریق صلح آمیز حل شود نشان نداد بلکه با اقدامات تحریک آمیز آتش را شعله ور می کرد. روسیه به عنوان یک کشور مهم منطقه با هر دو کشور روابط تاریخی و دیرینه دارد. ما با پیشنهاد چند روز پیش رئیس جمهوری روسیه توافق کردیم و وزرای امور خارجه ارمنستان، جمهوری آذربایجان و روسیه درباره آتش بس توافق کردند. اولین طرفی هم که آتش بس را نقض کرد، ارمنستان بود. الان اطلاعات نظامی تأیید می کند که کدام موشک در کدام زمان و از کدام طرف به کدام طرف پرتاب شده و آتش بس را نقض کرده است. در این مدت طرف ارمنستان نمی تواند ادعا کند که یک نفر غیرنظامی از طرف جمهوری آذربایجان مورد هدف قرار داده شده.

هدف ارمنستان در نقض آتش بس این است که شهرهای آزاد شده و جاهایی را که در صحنه جنگ از دست داده برگرداند. طرف جمهوری آذربایجان اعلام کرد که ما یکطرفه حاضریم کشته شدگان را تحویل بدهیم. با این همه از نظر ما اینکه آتش بس برقرار و مسأله از طریق گفت و گو حل شود، یک شرط دارد؛ اینکه نیروهای مسلح ارمنستان از خاک جمهوری آذربایجان خارج شوند.

شما در واقع به دنبال اجرای همان قطعنامه های سازمان ملل هستید؟

بله. ما می خواهیم نیروهای مسلح ارمنستان از سرزمین جمهوری آذربایجان خارج شوند.

به هر حال جنگ تبعات و خسارات مختص خود را دارد. روزنامه ایران دیروز گفت و گویی با آقای عبدالله عبدالله داشت و ایشان تأکید کرد که جنگ فرصت زندگی را از مردم افغانستان گرفته است. همین تبعات ویرانگر است که می طلبد روند صلح تسریع شود. اشاره می شود که گروه مینسک نتوانسته نقش آفرینی مثبتی در حل و فصل موضع داشته باشد. فکر نمی کنید کشورهای منطقه که اشتراکات و نگرانی های مشترک دارند برای ارائه ابتکار عمل و میانجیگری مناسب تر باشند؟

بله جنگ فرصت زندگی را از مردم می گیرد. چنانکه نزدیک به ۳۰ سال است که این فرصت از بخش زیادی از جمعیت جمهوری آذربایجان گرفته شده. یکی از قربانیان این جنگ خود من هستم. من در ایروان متولد شده ام. اجداد من از جایی به ایروان نیامده بودند بلکه ساکن همان جا بودند، ولی ما را بیرون کردند. در حالی که در جمهوری آذربایجان تمام اقوام در کنار هم زندگی و از سرزمین خود دفاع می کنند.

طرف مقابل ادعا می کند رزمایش مشترکی که جمهوری آذربایجان و ترکیه برگزار کردند تحریک کننده و نشان دهنده آن بوده که شما تدارک جنگ می دیده اید؟

نه جمهوری آذربایجان در تدارک جنگ نبود، جمهوری آذربایجان در تدارک این بود سرزمین های اشغالی خودمان را آزاد کنیم. اینکه ترکیه در جمهوری آذربایجان مانور نظامی برگزار کرده بله درست است و اینکه نخست وزیر ارمنستان بدون رضایت جمهوری آذربایجان چندین بار به سرزمین های اشغالی ما آمده و در گهواره فرهنگ جمهوری آذربایجان یعنی شهر «شوشا» می خواستند مراسم تحلیف برای رئیس جمهوری خودخوانده خودشان برگزار کنند. آیا اینها جنگ را تحریک نمی کرد؟

جمهوری اسلامی ایران در این مدت آمادگی خود برای میانجیگری را اعلام کرده و حتی طرحی را هم برای صلح گویا آماده کرده است. شما مواضع ایران را چگونه ارزیابی می کنید؟

ما از مواضع جمهوری اسلامی ایران در حمایت از تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان و آزادی سرزمین های اشغالی تقدیر و تشکر می کنیم. در این چند روز مشاور روابط بین الملل مقام معظم رهبری، برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی، نمایندگان مقام معظم رهبری در استان های شمال غرب ایران، استانداران، سخنگوی وزارت امور خارجه، سخنگوی دولت و همه اینها از مواضع جمهوری آذربایجان حمایت کرده اند و این در رسانه های ما هم پوشش داده شد. دولت جمهوری آذربایجان از این مواضع بحق ایران تقدیر و قدردانی می کند.

با این حال ایران مصرا نه خواستار صلح است.

بله، این در مکالمه تلفنی رؤسای جمهوری و وزرای خارجه ایران و طرف جمهوری آذربایجان بود و طرف جمهوری آذربایجان هم رسماً اعلام کرد که نقش کشورهای منطقه در صلح و میانجیگری باید پررنگ تر شود. جمهوری آذربایجان از گروه مینسک هیچ نتیجه ای ندید. چون اعضای آن کشورهایی هستند که از منطقه دور هستند و این موضوع برای آنها اولویت ندارد. همکاری جمهوری آذربایجان با ایران، ترکیه، روسیه و دیگران را در آمار گمرکات نگاه کنید. جمهوری آذربایجان جز با ارمنستان با هیچ کشور دیگری برای همکاری

مشکل ندارد. من هم مطمئن هستم بعد از آزادسازی سرزمین های اشغالی، مبادلات تجاری ایران و جمهوری آذربایجان هم گسترش پیدا می کنند. چون شما اگر به آمار واردات و صادرات دو کشور نگاه کنید، می بینید بیشترین اقلامی که از ایران به جمهوری آذربایجان صادر می شود، مصالح ساختمانی است. از موضع جمهوری اسلامی ایران قدردانی کردید. با این حال تهران یک نگرانی مهم هم دارد که در گفت و گوی تلفنی آقای روحانی و آقای الهام علی اف هم مطرح شد و آن تداوم ناامنی در مرزها و نفوذ گروه های تروریستی به منطقه است.

بله این نگرانی ناشی از تبلیغات ارمنستان بود. ارتش جمهوری آذربایجان ۱۰۰ هزار نفر است و لذا نیازی نداریم کسی را برای جنگ بیاوریم. من دیده ام که حتی در مطبوعات ایران هم درباره حضور تکفیری ها اشاراتی شده است. من اینها را به عنوان یک مسلمان و شیعه برای خودم توهین تلقی می کنم و اینکه یکسری عکس هایی را ارمنستان، فتوشاپ کرده که گویا برای طرف جمهوری آذربایجان، تکفیری ها مشغول جنگ هستند.

به هر حال فیلم هایی در شبکه های اجتماعی و برخی رسانه ها منتشر شد که نشان می داد نگرانی ایران و البته دیگر کشورهای منطقه درباره تکفیری ها درست است.

ببینید الان جنگ فقط در صحنه نبرد نظامی جریان ندارد. این جنگ در فضای مجازی هم ادامه دارد. ارمنی ها از امکاناتی که در رسانه های جهان دارند استفاده می کنند. یعنی تا امروز اگر اینها یک دلیل موثق داشتند (درباره جنگیدن تکفیری ها در کنار ارتش جمهوری آذربایجان) آیا به نظر شما این را مطرح نمی کردند؟

پس شما به عنوان نماینده جمهوری آذربایجان هم حضور تکفیری ها را تکذیب می کنید و هم آن را اساساً به صلاح منطقه و حتی خود جمهوری آذربایجان نمی دانید؟ بخصوص با توجه به گرایش های فکری و اعتقادی که این نیروها دارند که با بافت جامعه کشور شما متناقض است.

بله؛ در مجلس ملی جمهوری آذربایجان قانونی تصویب شده که تابعیت اتباع جمهوری آذربایجان که در خارج از کشور در گروه های تکفیری جنگیدند خودبه خود لغو می شود. تا امروز ما از طریق سفارت چندین لیست به وزارت خارجه ایران تقدیم کردیم و گفتیم که تابعیت این اشخاص لغو شده است. ما خودمان قربانی ترور هستیم. ارمنی ها متروی باکو را بمبگذاری کردند. ما ۳۰ هزار نفر شهید دادیم. این تهمت ها (استفاده از تکفیری ها) اصلاً با اعتقاد مردم جمهوری آذربایجان جور در نمی آید.

ممکن است که این گروه ها به صورت غیررسمی و بدون اینکه جمهوری آذربایجان اطلاع داشته باشد، نفوذ کرده باشند؟

این ادعا خنده دار است. یعنی چطور وارد جمهوری آذربایجان شده اند؟ چه کسی ویزا داد؟ از کدام مرز وارد شدند؟ بله اینها به سرزمین آذربایجان که تحت اشغال ارمنستان است وارد شدند. ۱۳۲ کیلومتر مرز ما قبلاً تحت اشغال ارمنستان بود که نه ایران می توانست آن را کنترل کند و نه ما. ولی الان نیروهای ما در آنجا مستقر هستند. ارتش جمهوری آذربایجان نیازی به این نیروهایی که فقط بلدند خود را منفجر کنند ندارد. من این ادعاها را توهین به اعتقادات مردم آذربایجان تلقی می کنم و خواستار این هستم که لاقلاً در جمهوری اسلامی ایران به خاطر اعتقاد مردم آذربایجان مطرح نشود.

پس خودتان هم قبول دارید که حضور چنین نیروهایی در کشورهای منطقه به ضرر امنیت همه منطقه خواهد بود؟

حتماً؛ نه اینکه قبول داریم حتی ما به جمهوری اسلامی ایران لیست افرادی را داده ایم که تابعیتشان را لغو کرده ایم. این را نه فقط برای منطقه، بلکه برای جامعه خودمان هم خطر می دانیم.

اتفاقی هم که در حاشیه رویدادهای اخیر رخ داد، اصابت چند خمپاره به شهرهای مرزی ایران و مشخصاً شهر خداآفرین بود. چند خانه روستایی تخریب شد و چند نفر هم زخمی شدند. شما در جریان این موضوع هستید و به نوعی تدابیری دارید تا این نگرانی ایران را هم برطرف کنید؟

نگرانی ایران را کاملاً درک می کنیم و خود را در درد آن اتباع جمهوری اسلامی ایران که در نتیجه اصابت این گلوله ها رنج دیده اند، شریک می دانیم. ما در این مورد با ارگان های ذیصلاح در جمهوری اسلامی ایران دیدار کردیم و مکاتباتی داشته ایم. هدف نیروهای مسلح جمهوری آذربایجان روبه رو و سمت راست است. خمپاره هایی که به جمهوری اسلامی ایران اصابت کرده در دست چپ یا پشت نیروهای مسلح آذربایجان است. این ارمنی ها هستند که چنین کاری را انجام دادند.

حتی سفارت ما در تهران بیانیه ای صادر کرد و گفت این گلوله ها و خمپاره هایی که به اراضی جمهوری اسلامی ایران اصابت کرده، روابط ما را مورد هدف قرار داده بود. حتی آن گونه که مطلع هستید وزارت امور خارجه آذربایجان هم بیانیه ای در این خصوص صادر کرد. ما مرز ایران و آذربایجان را به عنوان یک فرصت تلقی می کنیم و تهدید امنیتی نمی کنیم. اگر هم این اتفاق از طرف آذربایجان بوده و یا می توانست باشد، می توانیم با برادران ایرانی در میان بگذاریم و بگوییم که دلیلش چه بوده است.

در خلال صحبت های خود به روابط تهران- باکو اشاره کردید. انتظار از دو کشور همسایه با آن سابقه تاریخی و فرهنگی و مذهبی مشترکی که دارند این است که روابط سیاسی و تجاری و فرهنگی مستحکمی داشته باشند. اخیراً آقای موسوی سفیر جدید ایران در باکو گفته بود که حجم روابط اقتصادی دو کشور، در شأن و متناسب با ظرفیت های دو ملت نیست و به نوعی باید هم بخش دولتی و هم خصوصی جدید و اهتمام بیشتری برای این روابط داشته باشند. الان این زمینه ها فراهم است؟ موانع احتمالی چیست؟

مشترکات ما دین و مذهب و تاریخ و ادبیات است. ما به همه اینها افتخار می کنیم و برای آن ارزش قائل هستیم. این موضوع وصلت ما را محکم تر می کند. دولت آذربایجان از انتخاب آقای موسوی به عنوان سفیر ایران خیلی خوشحال است و معتقد است این انتخاب در روابط ایران و آذربایجان تأثیرگذار خواهد بود. آقای موسوی قبل از عزیمت به باکو، از آستارا تا آخرین نقطه مرزی ما در نخجوان را سفر کرد. یعنی تمام جاها را رفت. در استان های همجوار که ما مراودات تجاری با آنها داریم با تجار و فعالان اقتصادی دیدارهایی داشته و ما هر روز با هم در حال مشورت هستیم. در این مدت دو ماه که خیلی از پروژه ها، بخاطر پاندمی کرونا متوقف شده بود شروع شد. موقعی که من مأموریت خود را اینجا شروع کردم یعنی ۴ سال و نیم پیش مبادلات تجاری ما ۱۷۵ میلیون دلار بود. سال گذشته این مبادلات به میزان ۹۵۰ میلیون دلار رسید.

همان زمانی که شیوع کرونا در ایران اعلام شد همه کشورهای مرزهای خود را به روی ایران بستند و تنها مرز آذربایجان با ایران بود که حتی یک ساعت هم بسته نشد و یک کامیون هم پشت مرز نماند. اینکه امسال حجم ترانزیت ما ۳ برابر افزایش پیدا کرده به همین خاطر است. الان کلاهی که در جمهوری اسلامی ایران تولید می شود از طریق جمهوری آذربایجان به بازار روسیه و گرجستان می رود و یا به بازار آسیای مرکزی و یا بالعکس. اراده سیاسی در ارتقای این روابط، دیده می شود که در دوران مدیریت کرونا و بسته نشدن مرزها بروز پیدا کرد. این همکاری برای ما نه فقط از نظر تجاری دارای اهمیت است، بلکه یک ارزش معنوی هم دارد. ما ارتباطات تنگاتنگی داریم.

مصاحبه را از اعلام آمادگی دو کشور برای صلح شروع کردم و با همان هم پایان می دهم. اطلاع دارید آیا اعلام آمادگی آقای علی اف و پاشینیان، در مرحله اجرایی قرار گرفته؟ آیا تاریخ مشترکی برای اینکه در مسکو روبه روی هم بنشینند اعلام شده یا هنوز منتظر فراهم شدن مقدمات هستید؟

نه. می دانید که رئیس جمهوری آذربایجان و نخست وزیر ارمنستان در گفت و گو با خبرگزاری تاس هر دو طرف این اراده را نشان دادند و گفتند که آماده مذاکره هستند. اما این تصمیم بستگی به این دارد که نخست وزیر ارمنستان توافقات را رعایت کند. نخست وزیر ارمنستان قبل از جنگ ۷ پیش شرط برای گفت و گو گذاشته بود. رئیس جمهوری آذربایجان هم خیلی واضح بیان کرد که ما یک شرط داریم و آن اینکه نیروهای ارمنستان از خاک ما خارج شوند. الان این ارمنستان است که باید فکری بکند.

موقعیت جغرافیایی قره باغ و بافت جمعیتی آن که تعداد زیادی ارمنی در آنجا زندگی می کنند، شاید این نگرانی را ایجاد کند که اگر بر اساس توافقات دو طرف ارمنستان از آنجا

خارج شد، برای ساکنان ارمنی چه اتفاقی می افتد؟ آیا جمهوری آذربایجان می تواند تضمین دهد که نظارت های بین المللی بر منطقه قره باغ وجود داشته باشد؟

خانواده هایی هستند که در آن مردان آذربایجانی با زنان ارمنی ازدواج کرده اند. ۳۰ هزار نفر خانم ارمنی در آذربایجان زندگی می کنند. چه کسی با آنها مشکل دارد؟ از این ازدواج مشترک فرزند هم به دنیا آمده است. سربازی هم رفتند و کار هم می کنند. در روسیه تقریباً ۲ میلیون نفر آذربایجانی و نزدیک به دو میلیون نفر هم ارمنی زندگی می کنند. ارمنستان به گنجه موشک انداخته بود. خانه ای ویران شد که خانم ارمنی متولد ۱۹۴۲ در آن زندگی می کرد.

الان در فضای مجازی ویدئوهایی هست که نشان می دهد ارمنی هایی که در آذربایجان زندگی می کنند با همدیگر مشکلی ندارند. عده ای سودجو هستند که می خواهند از آن برای مقاصد سیاسی خود استفاده کنند. ارمنی هایی که در آذربایجان و سرزمین های اشغالی زندگی می کنند اتباع ما هستند و آن امکاناتی که در آذربایجان برای اتباع خودمان وجود دارد انشالله در سرزمین های آزادشده از اشغال هم خواهد بود.

منبع : ایرنا